

[Thisted Knudsen.]

finder personlig ikke, at dette kan være helt afgørende. Det afgørende er, at vi har en mulighed efter erfaringer, man har gjort i Italien og Vesttyskland, for at forebygge disse ulykker, og jo før, vi gør det, jo rigtigere er det efter mit skøn.

Justitsministeren (*Hans Hækkerup*): Jeg er da ganske enig med det ærede medlem i, at problemet er stort, men det er ikke så ligetil at iværksætte foranstaltninger, som man mener vil kunne virke dæmpende på antallet af disse ulykker. Der skal detaljerede regler til om disse trekanttavlers anvendelse. Lad mig bare nævne en ting som denne: hvis ikke disse trekanttavler, der skal stilles ved vejene, når et køretøj parkerer, er tunge nok, kan de meget vel i vort blæsende klima blive blæst væk fra vejene, og så er vi lige vidt. Dertil kommer, at Danmark også befares af mange udlændinge, og vi kan ikke pålægge dem at medføre disse tavler, medmindre vi har en international aftale derom. Der er derfor en række problemer, som kommer ind i billedet.

Lad mig i øvrigt føje til, at en del af disse ulykker utvivlsomt også sker, fordi de motorkørende ikke overholder den regel i lygtetændingstiden, at de ikke må køre hurtigere, end at de inden for deres egne lygters rækkevidde kan se, hvad der er foran dem. Derfor er problemet slet ikke så ligetil, men jeg er enig med det ærede medlem i, at der er et problem af et betydeligt omfang, som vi skal have løst, og hvis man under de internationale forhandlinger i maj måned ikke kan nå til en afgørelse på internationalt plan, er det min hensigt at bede udvalget om at tage sagen op til overvejelse for Danmark alene.

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgetiden var dermed til ende.

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående forslag til lov om ændringer i lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd. (Om ændringer i pristalsberegningens grundlaget) [af Henry Christensen m. fl.].

Valgt blev: *Holger Eriksen, Kaj Andresen, Jørgen Peder Hansen, Lysholt Hansen, Aage Knudsen, Axel Ivan Pedersen, P. A. Rasmussen, Robert Sørensen, Aage Fogh, Henry Christensen, Dalsgaard, P. E. Eriksen, Axel Kristensen, Fanger, Foss, Gottschalck-Hansen og Erik A. Jensen.*

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om Statsbanepersonalets Sygekasse.

(Første behandling findes i tidenden sp. 1947, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 465).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslaget og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Waldemar Laursen: Som det fremgår af den afgivne betænkning, har der været holdt tre møder i udvalget. Udvalget har gennemgået lovforslaget og har fra socialministeren modtaget besvarelser af en række skriftlige spørgsmål. Udvalget har endvidere modtaget en deputation fra Statsbanepersonalets Sygekasses ledelse. Den højtærede socialminister har stillet et ændringsforslag, der angår datoen for lovens ikrafttræden, og dette har udvalget tiltrådt.

Hele udvalget indstiller herefter lovforslaget til vedtagelse med det af den højtærede socialminister stillede ændringsforslag vedrørende ikrafttrædelsesbestemmelsen.

Mindretallets tilføjelse i betænkningen skal jeg undlade at føje kommentarer til.

Peter Larsen: Som det fremgår af betænkningen, kan mit parti tiltræde både det af den højtærede minister stillede ændringsforslag og lovforslaget i sin helhed. Vi er tilfredse med, at Statsbanepersonalets Sygekasse nu også får lov til at administrere den

[Peter Larsen.]

såkalde tvungne sygelønsordning, og jeg kan bemærke, ligesom jeg gjorde ved første behandling, at det så betyder, at den enhedsordning, man har lagt så overmåde megen vægt på, nu bliver gennemhullet. Det vil altså sige, at man på dette område følger kommissionsbetænkningen vedrørende sygelønsordning og dagpengeordning i det hele taget, og derfor kunne der være grund til også at knytte nogle kommentarer til kommissionens behandling af fortsættelsesygekassernes stilling med hensyn til sygelønsordningen.

Kommissionen var jo inde på dette problem, men det gik desværre sådan ved behandlingen af sygeforsikringsloven her i Folketinget, at der ikke viste sig nogen mulighed for at give fortsættelsesygekasserne adgang til at administrere sygelønsordningen. Det var derfor helt naturligt for mit parti i forbindelse med behandlingen af lovforslaget om Statsbanepersonalets Sygekasse i udvalget at prøve på at give fortsættelsesygekasserne den samme ret, som man nu om føje tid giver Statsbanepersonalets Sygekasse vedrørende sygelønsordningen, for hvis man gjorde det, ville man give fortsættelsesygekasserne en fair chance for at klare sig. Vi oplever netop i denne tid, hvordan der sker et stort frafald fra disse kasser, navnlig fordi sygelønsordningen ikke gælder for fortsættelsesygekassemedlemmerne.

Det var vort indtryk, at vi kunne forlade udvalgsrådet med visse forhåbninger om, at man inden for det radikale venstre ville overveje sagen igen og eventuelt komme til et andet resultat. Det radikale partis nye ordfører, det ærede medlem fru Grethe Philip, lovede at gå til partiet og få det til at overveje sagen endnu en gang, men vi har ikke fået noget svar, og derfor vil vi gerne her ved andenbehandlingen efterlyse et svar fra det radikale parti. Hvad går partiets svar ud på? Betyder den tavshed, som man hidtil har omgærdet sagen med, at det radikale venstre stadig følger den højtærede socialminister i hans indstilling, at fortsættelsesygekasserne ikke skal have denne adgang? Jeg synes, der er grund til nu, da vi er nået ind i april måned og den nye sygekasselov er trådt i kraft, at få sagen klarlagt. Jeg lagde mærke til,

at det ærede medlem hr. Baunsgaard ved første behandling sagde, at man ikke ville ændre ved en lov, før den var trådt i kraft. Nu er loven altså trådt i kraft, og vi kan begynde at se virkningerne, se resultatet af den nye sygeforsikringslov, og dette resultat viser jo, at der sker et væsentligt frafald på grund af denne sygelønsordning. Derfor er det af stor interesse for os, hvis der skal være politisk mulighed for ændringer i den store lov, nu i den 12. time at få klarhed over, om det radikale parti har skiftet standpunkt eller man stadig har det synspunkt, man gav udtryk for sidste år.

Det er på denne baggrund, at vi — som det fremgår af betænkningen — har henstillet til den højtærede minister at fremsætte ændringsforslag til sygeforsikringsloven, der gør det muligt for fortsættelsesygekasserne på linje med Statsbanepersonalets Sygekasse at administrere sygelønsordningen. Mit spørgsmål til det radikale parti skal da være, om man er enig i, at der rettes en sådan henstilling til den højtærede minister. Jeg synes, det vil være meget nyttigt at få skabt klarhed over disse forhold.

Vi oplever i denne tid en sjælden stor interesse for sygekassesagen i al almindelighed. Den optager sindene stærkt netop i disse dage, da folk er meget søgende, meget usikre over for det, der skal ske, og i virkeligheden på mange områder står famlende med hensyn til, hvilken forsikringsform de skal vælge. Jeg medgiver gerne disse menesker, at det er svært, når den vejledning, de har fået, er behæftet med adskillige mangler og adskillige fejl.

Jeg omtalte ved første behandling den pjece, som sygekasserne har udsendt — den skal jeg ikke her komme nærmere ind på — men vi har siden da set, at forskellige blade har forsøgt at klarlægge forskellen mellem de forskellige forsikringsformer, og jeg må sige, at i mange af de artikler, jeg har læst, er det gjort med mere eller mindre held.

I hvert fald er der en artikel i dagbladet Politiken, som jeg føler trang til at omtale ved denne lejlighed, idet dette blad i forbindelse med en opstilling over de forskellige former for hjælp, ydet henholdsvis til medlemmer af B-afdelingerne og til medlemmer af fortsættelsesygekasserne, har gjort sig

[Peter Larsen.]

skyldig i noget, som jeg mener må kommenteres herfra. For det første har man i forbindelse med disse kassers barselhjælp opfundet et helt nyt ord, som man kalder „kliniktilskud“. Jeg erindrer ikke, at dette ord overhovedet findes i loven; det gør i og for sig også mindre til sagen, men man anfører, at B-afdelingerne i kliniktilskud yder 1 344 kr. i forbindelse med en fødsel, hvorimod fortsættelsessygekasserne ingenting yder. Her synes jeg der er grund til at gøre opmærksom på — og det burde bladet også have gjort opmærksom på — at denne regel kun gælder for lønmodtagere, kvinder, som kan modtage 16 kr. daglig i indtil 14 uger i barselhjælp. Men forudsætningen er, at den pågældende er lønmodtager, og at hun ikke går på arbejde i denne periode. Det er måske lige så væsentligt for de befolkningsgrupper, der står i enten B-afdelingerne eller fortsættelsessygekasserne at vide, at kvinder tilhørende disse grupper kun kan få 8 kr. om dagen i 12 dage eller 96 kr., og for dette skal de betale et højere kontingent. Det meget omtalte kliniktilskud på 1 344 kr., som man efter Politikens oplysning kan få, når man står som medlem af B-afdelingerne, skal for øvrigt betales af kommunerne og slet ikke af sygekasserne.

Jeg har villet gøre disse bemærkninger for at pege på, hvor forkert det er, at man søger at udsprede oplysning i befolkningen, når man ikke gør det på et realistisk grundlag. I denne forbindelse vil jeg gerne fremhæve, at man jo har tvunget disse kvinder ind i de almindelige sygekasser. Vi ser her igen et eksempel på en urimelig forskelsbehandling af medlemmerne af B-afdelingerne og Statsbanepersonalets Sygekasse på den ene side og fortsættelsessygekassernes medlemmer på den anden side. Jeg tror ikke, at den slags ting virker fremmende for befolkningens forståelse af sygekasseordningen i al almindelighed, og det er jo det, vi trænger til netop i øjeblikket, da folk står over for at skulle tage stilling til, hvad de nu vil vælge.

Når jeg har fremdraget dette eksempel, som har stået i et fremtrædende radikalt blad, er det med den hensigt at forsøge på at appellere til det radikale venstre, om partiet vil medvirke til at fjerne denne og andre urimeligheder i forholdet mellem de

to sygekasseformer og fortsættelsessygekasserne. Derfor gentager jeg: vil det radikale venstre være med til at rette disse skævheder?

Endelig vil jeg gerne knytte en enkelt kommentar til det store aktuelle spørgsmål, som vi lige er blevet stillet over for, nemlig den konflikt, der er opstået mellem lægerne og sygekasserne i provinsen. Det kommer jo ikke helt overraskende for os, at en sådan konflikt opstår. Muligheden heraf fremhævede vi allerede på et tidligt tidspunkt, og derom har jeg også på mit partis vegne forudskikket nogle bemærkninger, allerede da vi sidste år behandlede lovforslaget om den nye sygekasseordning. Men jeg skal ikke gå ind i en debat om årsagerne til den opståede konflikt. Min interesse i at røre ved dette spørgsmål i dag ligger udelukkende deri, at jeg gerne vil stille den højtærede socialminister det spørgsmål, om ministeren vil godkende, at de almindelige sygekasser i provinsen får lejlighed til at yde højere refusion. Der har jo i bladene været nævnt forskellige beløb, beløb, som ligger på linje med det, man forventer at B-medlemmerne vil få i refusion, når ordningen rigtig træder ud i livet. En større refusion vil jo betyde en væsentlig højere udgift for sygekasserne og vil også betyde en væsentlig højere udgift for staten, når man ved, at udgiften til lægehjælp skal refunderes af staten med 25 pct. Det er altså ikke alene et stort spørgsmål i forholdet mellem patienter, sygekasser og læger, men også et stort økonomisk problem. Jeg har derfor gerne villet benytte lejligheden til at fremkalde en udtalelse fra den højtærede socialminister om dette spørgsmål her ved anden behandling af lovforslaget om Statsbanepersonalets Sygekasse.

Jeg skal i øvrigt anbefale det foreliggende lovforslag.

Ninn-Hansen: Som det fremgik af førstebehandlingen af dette lovforslag, kan det konservative folkeparti nu, ligesom det var tilfældet i kommissionen, tilslutte sig, at statsbanepersonalet får ret til at beholde sin egen sygekasse. De drøftelser, der har fundet sted i udvalget, har for os kun understreget berettigelsen af, at denne sygekasse får lov til at fortsætte. Det er med tilfredshed, vi har konstateret, at lov-

[Ninn-Hansen.]

forslaget indeholder en ret for Statsbanepersonalets Sygekasse til at administrere dagpengeordningen. Vi ville gerne have rejst spørgsmålet om at gennemføre en lignende ordning også andre steder. Vi har i udvalget fået det svar fra socialdemokratiet og fra socialistisk folkeparti, at man ikke ville medvirke til, at fortsættelseskasserne fik samme ret, som Statsbanepersonalets Sygekasse altså nu får; svaret blev givet med en henvisning til, at den højtærede socialminister havde afvist dette. Vi er blevet afvist tidligere af den højtærede socialminister, men jeg forstår ikke, at den højtærede minister overhovedet ikke kan se nogen saglig begrundelse for at give fortsættelseskasserne den samme ret, som man nu giver den her omtalte sygekasse. Den højtærede minister må jo vide, at denne ret har en væsentlig betydning for, om fortsættelseskasserne kan beholde det antal medlemmer, de har i dag, eller om de skal aflevere titusinder af medlemmer til sygekasserne.

Vi beklager selvfølgelig, at den højtærede minister også afviser os ved denne lejlighed, hvor vi har vist 100 pct. lyst til at forhandle med den højtærede minister. Den højtærede minister kan vel ikke forvente mere forhandlingsvilje end den, vi har vist over for dette lovforslag, som vi er gået helt ind for. Den højtærede minister har imidlertid henholdt sig til det, han sammen med et flertal i det høje ting har gennemført i den sygeforsikringslov, der nu er trådt i kraft. Den højtærede minister brugte dette flertal til at gennemføre loven på en måde, som man fra mange sider advarede imod. Den højtærede minister og vi andre erindrer jo, hvorledes private sygekasser, fortsættelsessygekasser, læger og andre advarede mod gennemførelsen af lovgivningen i den udformning, ministeren havde givet den. Den højtærede minister fik støtte fra sygekasserne, men jeg har hele tiden forstået, at sygekassernes ønske om at støtte lovforslaget havde til forudsætning, at man kunne gennemføre den frie lægehjælp på grundlag af overenskomster mellem læger og sygekasser.

Vi har jo nu passeret den 1. april, og det særede medlem hr. Peter Larsen har udtalt sig om de virkninger af den nye lov, vi

allerede har set. Det er lykkedes for dem, der ønskede loven gennemført, at få flere til at forlade de sygeforsikringer, de var i, og gå over til sygekasserne. Vi har fået det, som den højtærede minister kalder enheds-sygekasser, men som andre måske er mere tilbøjelig til at kalde resultatet af en socialisering af sygekasseområdet. I hvert fald er den højtærede minister jo med denne lovgivning godt på vej til at udelukke alle andre muligheder end denne ene: at være medlem af en sygekasse, og derfor er det næsten gået, som den højtærede minister hele tiden har ønsket, bortset fra at disse sygekasser ikke i dag kan yde det, der skulle være det afgørende for hele systemet, nemlig den frie lægehjælp.

Den centrale bestemmelse i hele loven, i hele systemet, er ikke gennemførlig. Nu kan den højtærede minister selvfølgelig sige, at det er ikke ham, der har deltaget i forhandlingerne. Det er andre, der har ført de forhandlinger, som altså i dag har resulteret i en konflikt; men helt har det vel ikke kunnet overraske den højtærede minister, at man fik konflikten i stedet for en opfyldelse af lovens regler. Den højtærede minister var bekendt med, at der med den lovgivning blev skabt det ringest mulige klima for at muliggøre overenskomsterne. Den højtærede minister kender de udtalelser, der er blevet fremsat af provinsens læger; hvis ikke den højtærede minister husker dem, kan jeg henvise til Folketings-tidende for 1959-60 sp. 5725-26, hvor de er citeret.

Jeg skal selvfølgelig ikke tage stilling til de spørgsmål, man forhandlede om, eller i det hele taget til parternes synspunkter under forhandlingerne. Det er ikke folketingets opgave at beskæftige sig med dette, og selvfølgelig må man i de konflikttilfælde, man kender, glæde sig over, at lægehjælpen bliver ydet i alle tilfælde; men det, man kan beklage, er, at vi er kommet i den situation, at man efter gennemførelsen af en lovgivning, hvis formål skulle være af social karakter, er kommet dertil, at de dårligst stillede nu må stå med pengene i hånden for at betale for lægehjælpen. Det var jo netop den situation ingen ønskede vi skulle komme i. Jeg synes dog — og dér henviser jeg på ny til forhandlingerne mellem sygeforsikringslovens anden og tredje

[Ninn-Hansen.]

behandling — man måtte være klar over den fare, der var for, at § 11 ikke kunne opfyldes.

Jeg stillede ved forslaget's tredje behandling det spørgsmål til den højtærede minister, hvad han ville gøre, hvis vi, som det så ud til efter lægernes udtalelser, fik en konflikt. Jeg henviser til mit spørgsmål, der står i Folketingstidende 1959-60 sp. 6197.

Den højtærede minister svarede således — det står i Folketingstidende, samme årgang sp. 6217 —:

„Det ærede medlem hr. Ninn-Hansen spurgte mig, hvorledes jeg ville stille mig i et tænkt konflikttilfælde. Jeg giver mig ikke af med at spekulere over, hvorledes konflikttilfælde, der muligvis aldrig indtræder, skal behandles. Lægerne har ikke under deres venskabelige forhandlinger med os i ministeriet fremsat nogen mening om nogen fremgangsmåde. Jeg ville tro, at forhandlingsparterne selv finder en løsning“.

Nu har forhandlingsparterne desværre ikke fundet en løsning, og derfor vil jeg spørge den højtærede minister, hvorledes den højtærede minister agter at anvende den bemyndigelse, han har i henhold til lovens § 18, stk. 2. Er det den højtærede ministers mening at pålægge sygekasserne at yde lægehjælpen? Hvorledes stiller den højtærede minister sig hertil? Dette spørgsmål til den højtærede minister, som jeg lige har citeret tillige med ministerens svar, blev stillet den 1. juni sidste år, så den højtærede minister har jo haft tid til at overveje spørgsmålet, og det har den højtærede minister også haft i de dage, der er gået, siden konflikten blev en realitet.

Jeg har bemærket, at det er formanden for det radikale venstres gruppe, det ærede medlem hr. Aage Fogh, der i dag skal svare på, om det radikale venstre vil følge vor anmodning vedrørende fortsættelseskasserne. Det var jo således, som det ærede medlem hr. Peter Larsen refererede, at vi ikke ved lovforslaget's første behandling kunne få

svaret fra alle partierne. Vi fik et afvisende svar fra socialdemokratiet og socialistisk folkeparti, men vi forstod, at den radikale gruppe ønskede at overveje spørgsmålet, og der er selvfølgelig ingen, der er mere kompetent end gruppens formand til at give et fuldtone og klart svar vedrørende det radikale venstres standpunkt i denne sag.

Aage Fogh: Da mit partis ordfører, det ærede medlem fru Grethe Philip, er forhindret i at være til stede, skal jeg på partiets vegne anbefale at stemme for det stillede ændringsforslag og derefter at stemme for lovforslaget.

De to foregående talere har vist stor interesse for det radikale venstres stilling til sygekasseordningen. Det forbavser mig i og for sig noget, for jeg ved, at begge de ærede medlemmer har fulgt meget nøje med i udviklingen gennem det sidste par års tid. Jeg ved også, at de fra kommissionsbetænkningen må være vidende om, at vort partis repræsentant, tidligere folketingsmedlem Johs. Christiansen, under kommissionsarbejdet gav udtryk for, at han ønskede den stærkest mulige forenkling af hele sygekasseordningen. De ved formentlig også, at vor repræsentant ikke kunne få tilslutning, og derfor måtte vi tage det næstbedste. Jeg skal ikke et øjeblik lægge skjul på, at den gennemførte sygekasseordning anser vi sagligt for at være et meget, meget stort fremskridt. Rent sygeforsikringsmæssigt anser vi det for at være et voldsomt stort fremskridt for de syge — for de syge. Organisationsmæssigt anser vi ikke fremskridtet for at være helt tilfredsstillende, vi synes, der kunne forenkles endnu mere, men det kunne vi ikke nå i første omgang, og vi har, sådan som vi har gjort det i en lang årrække, taget de fremskridt, vi kunne få, efterhånden som tiden er inde.

Jeg kan ikke se, at det har nogen interesse at fortsætte diskussionen om fortsættelsesygekasserne. Det har faktisk udviklet sig sådan, at hver gang de to herrer kommer på

[Aage Fogh.]

talerstolen, er de nødt til at udtale; for øvrigt mener vi o. s. v., om fortsættelseskasserne. Jeg tror ikke, de herrer skal regne med, at det radikale venstre er villig til i løbet af 0,5 at springe ind i en ændring af den form, vi nu har fundet; men at vi ønsker en stærkere forenkling, skal der ikke være nogen som helst tvivl om. Vi ønsker den, når tiden er til det. Hvis de herrer havde støttet vor repræsentant i kommissionen i tilstrækkelig udstrækning, havde vi måske været længere i retning af forenkling, end vi er i dag.

Arne Bertelsen: Jeg skal i dag holde mig alene til det foreliggende lovforslag. Vort parti kan med nogen betænkelighed tiltræde lovforslaget. Betænkeligheden skyldes, at lovforslaget giver Statsbanepersonalets Sygekasse nogle fordele, stiller den gunstigere end nogen anden sygekasse; men vi kan tiltræde lovforslaget. Mindretallets forslag om, at udvalget henstiller til socialministeren, at denne snarest fremsætter forslag om ændringer i sygeforsikringsloven, kan vi tiltræde med den største varme. Jeg skal ikke komme nærmere ind på sygekasseloven, men slutte med — inspireret af det ærede medlem hr. Aage Fogh — at sige, at for øvrigt mener jeg, at den nye sygeforsikringslov var et fejlgreb.

Socialministeren (Bomholt): Jeg takker udvalget for dets enstemmige tilslutning til lovforslaget.

Det ærede medlem hr. Peter Larsen omtalte kommissionsbehandlingen og de standpunkter, som dér var taget med hensyn til udbetaling af sygeløn inden for de to kassesystemer. Jeg vil gerne over for det ærede medlem fremhæve, at forslaget om udbetaling alene skyldtes det pågældende underudvalgs bundne kommissorium, at man skulle forudsætte, at der ikke gennemførtes strukturændringer i sygeforsikringen, og intet kan derfor udledes heraf for den situation, der er skabt ved loven.

Det ærede medlem redegjorde for visse avisers omtale og mente, at den var mangelfuld. Det gælder, synes jeg, også redegørelserne i det ærede medlems presse. Det er vanskeligt at give en fremstilling, såfremt den skal være fuldstændig og

alsidig og aldeles neutral; det kan næsten ikke forlanges af et dagblad, der har begrænset plads. Der er så mange nuancer i billedet, at det spaltmæssigt næsten er umuligt at få dem alle med. Enhver kortere fremstilling må næsten med nødvendighed have et supplement.

Det ærede medlem kom ind på spørgsmålet om sygelønsudbetalingen, og det samme gjorde det ærede medlem hr. Ninn-Hansen, i relation til det her foreliggende lovforslag. Når der her foreslås adgang til udbetaling af sygeløn, kan det bemærkes, at den foreslåede adgang til udbetaling fra Statsbanepersonalets Sygekasse navnlig er begrundet med, at denne kasses egentlige medlemmers udearbejdende hustruer, som også er medlemmer af kassen, uden en sådan adgang enten ville komme til at stå uden for dagpengeordningen eller også måtte optages i en anden sygekasse. Ingen af disse muligheder ville være acceptable.

De ærede medlemmer gik noget længere ind på hele problemet vedrørende sygelønsordningens administration. Jeg vil gøre opmærksom på, at hvis der skal være et virkelig effektivt tilsyn med dette meget omfattende område, må tilsynet foregå under direktoratet for sygeforsikringen; der kan ikke tænkes et tilsyn uden om eller ved siden af direktørens tilsyn, og det vil altså sige, at man, hvis man skulle gå bort fra dette tilsyn eller lægge også andre områder ind under direktoratets tilsyn, måtte ophæve den lov, vi nu har gennemført.

Der er også visse administrative hensyn. Sygekassecentralforeningernes virksomhed med indkrævning af bidrag har så megen sammenhæng med udbetalingssiden, at den sidste alene bør varetages af kasser, der hører til i centralforeningerne. Allerede de hidtil udfærdigede regler indeholder vigtige berøringsflader, her f. eks. i hele forretningsgangen med blanketudlevering o. s. v.; det vil sikkert vise sig at være nødvendigt for disse sygekassecentralforeninger at have forbindelse med hver enkelt arbejdsgiver, følge bevægelserne på arbejdsmarkedet.

Hertil kommer så, at spørgsmålet formentlig ikke har nogen særlig aktualitet, efter at fortsættelseskasser og sygekasser er indgået i det skønneste samarbejde, hvilket fremgår af den meget fyldige annonce, der har været i et stort antal dag-

[Socialministeren.]

blade, hvor fortsættelsessygekassen „Danmark“ optræder på lige linje med De samvirkende Sygekasser i København og henstiller, at de, der er lønarbejdere, overgår til den almindelige sygeforsikringsordning. Man gør det i enkle og klare sætninger. Der er ikke her udflugter af nogen art; fortsættelseskasserne går loyalt ind for den ordning, der er truffet, og denne overførelse er altså — i godt samarbejde mellem de to sygekassegrupper — i fuld gang.

Det ærede medlem hr. Ninn-Hansen spurgte mig, hvorledes det mon gik med konflikten. Ja, hovedstadsområdet har jo fået sin nye lægeordning, og den konflikt, der er opstået for provinsens vedkommende, har ikke relation til lovens indhold, men til andre enkeltheder, der indgår i forhandlingerne imellem sygekasser og læger. Der er jo, har jeg forstået, opnået enighed om en række væsentlige spørgsmål, og man skulle så tro, at forhandlingsparterne også kunne finde en løsning med hensyn til det sidste stridsspørgsmål. Om enkeltheder her kan jeg ikke udtale mig. Det er ikke mere end en time siden, jeg fik De samvirkende Sygekassers indstilling med hensyn til refusionsordningen, og vi må i ministeriet se lidt nærmere på sagen, inden beslutning herom tages.

Det ærede medlem hr. Ninn-Hansen betonedede meget stærkt sin forhandlingsvilje. Det er rart, at den efterhånden viser sig; den viste sig jo ikke meget, da selve hovedlovforslaget i sin tid var til behandling i det høje ting. Og det ærede medlems standpunkt i selve kommissionen var — sagt med et meget mildt parlamentarisk udtryk — meget forrodet; det var et meget, meget uklart standpunkt. Det ærede medlem bevægede sig jo fra en ophævelse af sygekassegrænsen over til en tilslutning til den, men nåede ikke at komme ind i et positivt samarbejde om den ordning, som var ønskelig og som fik et flertal bag sig.

Peter Larsen: Det ærede medlem hr. Aage Fogh fremsatte nogle meget interessante betragtninger, interessante, fordi de kommer frem på så sent et tidspunkt, at der vel næppe er mulighed for at tage disse tanker op til en realitetsdrøftelse. Men jeg

synes alligevel, der kan være grund til at gå i dybden vedrørende disse synspunkter. Det ærede medlem sagde, at det radikale venstre var tilhænger af den størst mulige forenkling af hele sygekasseordningen og nævnte videre, at partiets repræsentant i kommissionen ikke kunne nå længere end til det foreliggende resultat, som efter det ærede medlems opfattelse ikke var organisationsmæssigt tilfredsstillende.

Nu vil jeg gerne spørge det ærede medlem: hvad er det, det radikale venstre vil i sygekassesagen? Lad os få at vide, ganske konkret, hvad det er, det radikale venstre sigter til. Jeg er med udvalgsarbejdet sidste år i erindring ikke i stand til at henvise til, at de radikale har peget på nogen egentlig nydannelse, og derfor synes jeg, at det kunne have sin interesse både for det høje ting og for offentligheden at stifte bekendtskab med, hvad det er det radikale venstre vil.

Det ærede medlem kom med den bemærkning til mig, at jeg var nødt til, hver gang jeg steg på talerstolen, at omtale fortsættelsessygekasserne, som jeg gjorde det. Nej, ærede medlem, det er jeg ikke nødt til; men det radikale venstres talere, også ærede medlemmer her i salen, har ved forskellige lejligheder givet udtryk for deres interesse i at bibeholde fortsættelsessygekasserne. Vi husker, hvordan det radikale partis politiske ordfører, det ærede medlem hr. Baunsgaard, ved behandlingen af sygekasselovforslaget sidste år på egne og andre kollegers vegne gav udtryk for, at de med glæde ville stemme for lovforslaget, hvis der i sygekasseloven blev indført bestemmelser, der skabte fuldkommen lighed mellem B-afdelingen og fortsættelsessygekasserne. Men vi erfarede også, hvordan det ærede medlem ved tredje behandling måtte stå op og sige, at han stemte for lovforslaget, dog ikke med glæde, fordi denne lighed ikke var opnået.

Nu siger det ærede medlem hr. Aage Fogh i dag, at de radikale vil den størst mulige forenkling, men de kunne ikke nå længere; derfor vil jeg gentage mit spørgsmål til det ærede medlem: hvad er det man vil? Lad os få det at vide. Jeg synes nok, det er på et sent tidspunkt, det kommer frem, hvis der ligger noget reelt bag ved det.

Når vi fra venstres side gentagne gange

[Peter Larsen.]

har talt fortsættelsessygekassernes sag, hænger det sammen med, at vi anser denne forsikringsform for at være en god forsikringsform, som har vist sin bærekraft, og som har vist sin evne til at løse problemerne for de mennesker, det drejer sig om; og man må ikke fortænke os i, at vi holder spørgsmålet levende, så længe man i det radikale venstre også rører ved det og giver udtryk for en vis sympati. Det er baggrunden for, at jeg i dag tog spørgsmålet frem på den måde, som jeg gjorde.

Den højtærede socialminister argumenterede for bevarelsen af den vedtagne sygelønsordning under de almindelige sygekasser med en bemærkning om, at der måtte kræves et meget omfattende tilsyn på dette område. Jeg er i og for sig enig i, at dette tilsyn er påkrævet, og enig i, at det må være ret omfattende og dybtgående. Men hvis man i øvrigt havde den opfattelse og den politiske indstilling, at fortsættelsessygekasserne skulle have lov at fortsætte på lige vilkår med B-afdelingerne, mon man så ikke også kunne finde en form, hvorunder man kunne føre det fornødne tilsyn med fortsættelsessygekassernes udbetaling af sygeløn? Der finder jo på mangfoldige områder et samarbejde sted inden for vore sociale institutioner, og jeg vil tro, at hvis man havde viljen til at bevare fortsættelsessygekasserne, ville der også være en mulighed for at løse dette problem. Jeg erkender, at et tilsyn er nødvendigt, men jeg tror også, det ville kunne lade sig gøre at nå et resultat på dette område, hvis man havde viljen dertil.

Ninn-Hansen: Den højtærede minister mente, at mit standpunkt i kommissionen og vel også under behandlingen her i tinget af sygeforsikringsloven havde været forrodet. Jeg har såmænd ikke noget imod, at den højtærede minister bruger dette udtryk, hvis det skal dække over den opfattelse, jeg havde, at vi ikke skulle have en enhedsygekasse, men at der skulle være fri adgang for oprettelsen af sygeforsikringerne. For den højtærede minister ved jo, at det var min opfattelse i kommissionen, og at den har været overført til forhandlingerne her: at jeg var tilhænger af et frivilligt system i

stedet for det system, den højtærede minister har foretrukket. Men det er jo rigtigt, at hvis man slår alle andre sygeforsikringer ud, så der kun er en tilbage, så kan det i hvert fald ikke blive forrodet; så udelukker man nemlig den konkurrence, vi andre lagde vægt på.

Jeg skal i øvrigt ikke tage den diskussion op, der har været mellem den højtærede minister og mig vedrørende sygeforsikringsordningen. Jeg kan bare ikke forstå, at den højtærede minister finder det rimeligt i dag at sige, at vi ikke har været forhandlingsvenlige, hvilket vel må forstås på den måde, at vi ikke har givet udtryk for den opfattelse, at vi ønskede at nå en samlet løsning. Ja men det gjorde vi. Vi accepterede det lovforslag, den højtærede minister fremsatte, som udgangspunkt og stillede, jeg tror det var 40 ændringsforslag til det for at opnå en forhandling, men vi blev afvist af såvel den højtærede minister som af flertallet, og det er der jo ikke noget at gøre ved. De, der har magten, kan bruge den, hvis de ønsker at gøre det; men det viser sig, at selv om man har magten og bruger den, kan man alligevel ikke altid gennemføre indholdet, som man gerne ville, og i dag har vi i hvert fald ikke en tilfredsstillende ordning til hjælp for dem, der bliver syge — hverken efter den højtærede ministers mening eller efter min mening. Så kan man nok så mange gange hævde, man fik ført sine synspunkter igennem.

Det er et interessant standpunkt, det ærede medlem hr. Aage Fogh har, når han ønsker en forenkling. Efter den 1. april er vi altså i den situation, at vi har de almindelige sygekasser, vi har nogle fortsættelsessygekasser tilbage, og så har vi Statsbanepersonalets Sygekasse. Forenkling kan så næsten kun betyde, at det ærede medlem ønsker at nedlægge nogle sygekasser, formodentlig dog ikke den sygekasse, der omhandles i det lovforslag, vi har til behandling i dag, for det er det ærede medlem jo gået ind for. Der bliver altså kun fortsættelseskasserne som mulighed. Det er dér, det ærede medlem ser forenklingen: hvis de kan forsvinde. Sådan må jeg forstå det ærede medlem. Men så må jeg da tilføje, at det harmonerer ikke med det radikale venstres udtalelse på lands-

[Ninn-Hansen.]

mødet om, at fortsættelsessygekasserne skulle have mulighed for at virke som hidtil.

Aage Fogh: Jeg kan i og for sig ikke forstå, at de to foregående talere ikke for længe siden har gjort sig bekendt med, hvad der står om sygekasser i det radikale venstres program. Der vil det kunne ses, at vi tilstræber den stærkest mulige forenkling, der kan give det resultat, at den størst mulige part af de penge, der indbetales, går til fordel for de syge, den mindst mulige part til administration. Det tror jeg ikke vi hidtil har opnået; jeg tror heller ikke, vi opnår det til 100 pct. med den sygeforsikringslov, der er gennemført; men jeg er ganske klar over, at vi er nået et stort skridt i den rigtige retning, navnlig derved, at de syge og de gamle, der ikke tidligere var medlemmer, har opnået en ganske overordentlig stor forbedring nu. Man skal derfor ikke vente, at jeg giver tilslutning til, at vi i morgen skal revidere loven; det vil vare nogen tid, men når tiden er inde, skal vi nok være der. Jeg vil gerne sige til det ærede medlem, at jeg har kun ét ønske, og det er, at alle skal i samme sygekasse; der er ikke noget at tage fejl af. Hvis ikke det ærede medlem har vidst det før, er jeg glad ved at kunne fortælle ham i dag, at det er det, vi tilstræber, og tid efter anden skal det nok komme; det er nemlig det fornuftigste.

(Kort bemærkning).

Ninn-Hansen: Ja, nu sagde det ærede medlem jo det, vi hele tiden har haft på fornemmelsen, og som han lige så godt tidligere kunne have sagt direkte: det ærede medlem ønsker alle i én sygekasse. Det er altså i den almindelige sygekasse, det forstår jeg. Men hvorledes kunne det ærede medlem og hans parti så vedtage en resolution på deres landsmøde i maj måned sidste år, hvori det hed — jeg beder om tilladelse til at citere en passus i denne resolution, der for øvrigt tidligere har været citeret i folketinget —

„En ny sygeforsikringsordning, der bibeholder fortsættelseskassernes virksomhed, bør ligeledes gennemføres nu.“

Hvorfor vedtager man en sådan resolution og fortæller det radikale venstres medlemmer, at det er linjen, når man, som det ærede medlem siger her, ønsker alle i én kasse? Hvorfor har det radikale venstre ikke sagt det med det samme? Så havde vi fået klar besked — også det radikale venstres vælgere.

(Kort bemærkning).

Aage Fogh: Jeg må meget beklage, at jeg bliver nødt til at tage ordet igen. Det er vel ikke så mærkværdigt, når vi i kommissionen ikke har kunnet få gennemført vort standpunkt, men har måttet tage det næstbedste, at vi så siger til vore vælgere: under de og de forhold må vi tilråde den og den foranstaltning, tilråde, at vi oprettholder fortsættelseskasserne. Det er det, der er sket nu.

Jeg har ikke så megen respekt for den form, hvorunder det ærede medlem hr. Ninn-Hansen prøver ved behandlingen af sygekasselov og arbejdsløshedslov at hyppe sine små partipolitiske kartofler. Det har ikke megen forbindelse med det, det virkelig kommer an på, nemlig at lægge disse love sådan til rette, at de gør størst mulig gavn for den del af vore medborgere, som de er bestemt for.

(Kort bemærkning).

Ninn-Hansen: Jeg skal ganske afholde mig fra at fortælle, hvilke kartofler det er, det ærede medlem hypper her. Det ærede medlem sagde selv i dag i diskussionen, at han ønskede en forenkling, når tiden er inde, og hvis vi skal forhandle med det ærede medlems parti — og vi har hidtil ment, at vi har kunnet forhandle med hans parti om disse spørgsmål — så vil vi gerne vide, hvad den forenkling drejer sig om. Når det ærede medlem i dag siger, at alle skal være i én sygekasse, kan det kun forstås på én måde. Men heri ligger en modsigelse af det, det ærede medlems parti har sagt i sin officielle udtalelse, der jo blev fremsat, efter at kommissionsbehandlingen var færdig. Det er det, vi har kritiseret det ærede medlem for: at man siger én ting, når man i realiteten ønsker noget

[Ninn-Hansen.]

helt andet, nemlig det, det ærede medlem har givet udtryk for i dag.

Formanden: Jeg gør opmærksom på, at forhandlingen drejer sig om lovforslaget vedrørende Statsbanepersonalets Sygekasse.

(Kort bemærkning).

Aage Fogh: Jeg vil sige til det ærede medlem hr. Ninn-Hansen, at det i og for sig er ubegribeligt, at et medlem, der har været her i tinget i så mange år, ikke kender forskel på et langsigtet program for et parti og på et øjeblikkeligt arbejdsprogram. Vi har et langsigtet program, som har det mål, jeg nævnte før. Men indtil vi kan nå dette mål, må vi i vort arbejdsprogram tage stilling til de problemer, der foreligger fra dag til dag. I den foreliggende situation har vi kunnet nå et betydeligt fremskridt, selv om vi ikke har nået målet; men det er da klart, at det er disse fremskridt, vi her udtaler os om.

(Kort bemærkning).

Ninn-Hansen: Jeg har på fornemmelsen, at det, det radikale parti i øjeblikket har brug for, mere er et program på lidt kortere sigt end et langsigtet program — det kan det ærede medlem forstå, som han vil. Men det har dog en vis interesse, når vi drøfter Statsbanepersonalets Sygekasse, at få at vide, om der her kun er tale om noget rent øjeblikkeligt, og om det ærede medlem i næste øjeblik vil have ophævet denne og andre kasser for at gå over til en enheds-sygekasse, således som det ærede medlem udtrykte sig.

Hermed sluttede forhandlingen.

§§ 1-10, ændringsforslaget, og § 11, således ændret,
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden: Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om tillægsbevilling for finansåret fra 1. april 1960 til 31. marts 1961.

(Lovforslaget findes i tillæg D. sp. 849, fremsættelsen i tidenden sp. 2469).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslagets overgang til anden behandling
vedtoges uden afstemning.

Brodthagen: Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til finansudvalget.

Uden forhandling eller afstemning
vedtoges dette forslag.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til folketingsbeslutning angående Danmarks ratifikation af overenskomsten af 14. december 1960 om Organisationen for økonomisk Samarbejde og Udvikling.

(Forslaget til folketingsbeslutning findes i tillæg A. sp. 1369, fremsættelsen i tidenden sp. 2192).

Sagen sættes til forhandling.

Per Hækkerup: Jeg har ikke så forfærdelig mange bemærkninger at gøre til det foreliggende forslag til folketingsbeslutning. Dels gælder det, at en del af de spørgsmål, der vedrører det europæiske økonomiske samarbejde, havde vi lejlighed til at drøfte for ganske kort tid siden i det høje ting, idet markedsproblemerne jo spillede en stor rolle i den nylig afholdte udenrigspolitiske debat, og dernæst gælder det, at hvor det drejer sig om et forslag til beslutning om at tiltræde en international konvention, er vilkårene sådan, at man må tiltræde konventionen, som den er formuleret, eller lade være; i praksis er der ikke nogen mulighed for at ændre konventionens indhold, hvorfor der heller ikke kan være anledning til i